

LİTERATÜR

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ALANINDAKİ TÜRKÇE ÇALIŞMALAR (2005–2010) LİTERATÜRÜ

Özge Tarhan*

Giriş

Sosyal Bilgiler, hem içerik hem de üstlendiği misyon açısından oldukça önem arz eden bir disiplindir. İnsanlar ve toplumlar sürekli bir değişim içerisinde yer almakta ve karmaşık sorular ve sorunlarla uğraşmaktadırlar. Bu nedenle, toplumlar ve insanlar için sosyal bilgilerin önemi çok büyüktür. Sosyal Bilgiler, sosyal ve insanla ilgili diğer bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanılarak, insanın fiziksel ve sosyal çevresiyle etkileşimini zaman boyutu içinde, disiplinler arası bir yaklaşımla ele alan ve küreselleşen bir dünyada yaşamla ilgili temel demokratik değerlerle donatılmış, düşünen ve becerikli demokratik vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir çalışma alanıdır. Sosyal bilgiler dersinin en önemli hedefi iyi vatandaşların yetiştirilmesidir. Bu nedenle sosyal bilgiler dersi, öğrencilerin ilköğretim birinci kademededen itibaren hayat hakkındaki görüşlerini şekillendirmeleri ve onların doğaya ve insana karşı yapıcı davranışlar geliştirmeleri yönünden önemlidir.

Bu çalışmanın amacı 'Sosyal Bilgiler Öğretimi' alanında Türkiye'de yapılmış olan çalışmaları (basılı kitap, yayımlanmamış yüksek lisans tezi veya doktora tezi) tespit etmek ve son beş yıl içinde yapılmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin araştırma amaçları ve tercih edilen yöntemleri bazında değerlendirip araştırmacıları bilgilendirmektir. Bu çalışmada değerlendirilmeye alınan çalışmalar ulaşılabilenlerle sınırlı tutulmuştur.

Tarama yöntemi kullanılarak gerçekleşen bu derlemeye göre, Türkiye'de sosyal bilgiler öğretimi alanında yapılan çalışmaların sistematik değerlendirilmesi amacıyla ULAKBİM Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi veri tabanının taradığı Sosyal Bilimler indeksleri, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Yayın ve Dokümantasyon Dairesi Tez Tarama veri tabanı taranmış ve ayrıca Google adresinden arama yapılmıştır. Veriler, "Sosyal Bilgiler" ve "Sosyal Bilgiler Öğretimi" anahtar sözcükleri verilerek ve yapılan araştırmalarla ilgili

herhangi bir yıl sınırlaması tanımlanmaksızın elde edilmiştir. Bu kapsamda Türkiye'de yapılan ve ulaşılabilen dili Türkçe çalışmalar (kitap, yüksek lisans tezi ve doktora tezi) çıkarılmıştır. Ayrıca; son beş yıl içinde yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri de çalışmaların; 1)kim tarafından yapıldığı, 2) yapıldığı yıl 3) amaç, 4) kullanılan yöntem ve 5) hangi üniversitede yapıldığı gibi özelliklerine göre tablolar halinde verilmiştir.

A- Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında Yayımlanmış Kitaplar

Bu alanda yayımlanmış olan kitaplar genel olarak Sosyal Bilgiler öğretimi üzerine yoğunlaşmıştır. Sosyal Bilgiler bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan bir ilköğretim dersidir. Bu nedenle kitapların belli konularda yoğunlaşması diğer alanlarda boşluk oluşturmuştur.

1. **Nurdan KALAYCI.** *Sosyal Bilgilerde Problem Çözme ve Uygulamalar.* Ankara: Gazi Kitabevi, 2001,199 sayfa (kaynakça,) karton kapak, , ISBN 975-7313-91-2
2. **Cemil ÖZTÜRK, ve Rahmi OTLUOĞLU.** *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebî Ürünler ve Yazılı Materyaller.* Ankara: Pegem A Yayıncılık. 2002, (3. baskı), 211 sayfa (kaynakça) karton kapak, ISBN 975-6802-67-7
3. **Mustafa SAFRAN.** *Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi.* Edt: Bayram Tay ve Âdem Öcal. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2008, (1. baskı), 768 Sayfa (kaynakça) karton Kapak, ISBN 9786054282029
4. **Veysel SÖNMEZ.** *Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen El Kılavuzu.* Ankara AnıYayıncılık,

*Ar. Gör., Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Denizli. e-posta: ocinar@pau.edu.tr

1. 1997, 595 sayfa (kaynakça,), karton kapak, ISBN 9759489635
2. **Emin SAĞLAMER.** İlkokulda Sosyal Bilgiler Öğretimi. Ankara: Tekişik Yayınları, 1980.
3. **Cemalettin ŞAHİN.** *Sosyal Bilgiler Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu.* Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, 2003, 367 sayfa (kaynakça), karton kapak,
4. **Bayram TAY, Adem ÖCAL.** Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgilerin Temelleri. Ankara: Pegem A Yayıncılık. 2008, (1. baskı), 551 sayfa (kaynakça), karton kapak. ISBN 9786055885144
5. **Refik TURAN, Kadir ULUSOY.** Sosyal Bilgilerin Temelleri. Ankara: Maya Akademi, 2010, (1. baskı), 272 sayfa (kaynakça), karton kapak, ISBN 9786055985707
6. **Cemil ÖZTÜRK.** *Sosyal Bilgiler Öğretimi&Demokratik Vatandaşlık Eğitimleri.* Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2009, (1. baskı), 530 sayfa (kaynakça), karton kapak, ISBN 9786055885601
7. **Ali Sinan BİLGİLİ.** (Edt.). *Sosyal Bilgilerin Temelleri.* Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2008, (1. Baskı), 237 sayfa (kaynakça, ekler), karton kapak, ISBN 9786055885427
8. **Cemil ÖZTÜRK.** (Edt.). *Sosyal Bilgiler Öğretimi.* Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2009, (1. Baskı), 551 sayfa (kaynakça), karton kapak, ISBN 97860558856601
9. **Ali Murat SÜNBÜL, Hakan AKDAĞ, Refik TURAN.** *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar-1.* Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2009, (1. baskı), 448 sayfa (kaynakça, ekler), karton kapak, ISBN 9786055885731
10. **Münire ERDEN.** *Sosyal Bilgiler Öğretimi.* İstanbul: Alkım Kitabevi, 2002, 218 sayfa (kaynakça, ekler), karton kapak, ISBN 9789753370448
11. **Bayram TAY, Adem ÖCAL.** Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2009, 551 sayfa (kaynakça), karton kapak, ISBN 605588855144
12. **Cemil ÖZTÜRK, Bahri ATA, Hamza AKENGİN, Ahmet DOĞANAY.** *Sosyal Bilgiler Öğretimi & Demokratik Vatandaşlık Eğitimleri.* Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2009. 530 Sayfa (kaynakça, ekler), karton kapak, ISBN 9786055885601
13. **Bekir ÖZER** (Editör). Özel Öğretim Yöntemleri, Sosyal Bilgiler Öğretimi. Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 2000, Eskişehir.
14. **Hüseyin Hüsnü TEKİŞİK.** Sosyal Bilgiler Öğretimi Rehberi. Ankara: 1987
15. **Veysel SÖNMEZ.** Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen Kılavuzu/ Yeni Programa Göre Düzenlenmiş Ders Planı Örnekleri, Ankara: Anı Yayıncılık, 2010. 358 sayfa (kaynakça), karton kapak, ISBN 9944474819

Demokrasi eğitimi, insan hakları ve vatandaşlık kavramı ile ilgili çalışmaların yeterli olmadığı gerçeğinden hareketle, farklı perspektiflerden demokrasi ve vatandaşlık kavramları ile ilgili çalışmaları yaygınlaştırmak gerekmektedir. Ayrıca coğrafya öğretimi konulu çalışmaların yetersiz olmasından dolayı bundan sonraki akademik çalışmalarda bu alana da ağırlık verilmesi gerekmektedir. Tarih öğretimi üzerine kitap, makale, bildiri ve tezlerin sayısı fazla iken coğrafya öğretiminde yeterli çalışmalar yapılmamıştır. Sosyal Bilgiler eğitim felsefesi ile ilgili çalışmaları yaygınlaştırmak ve sosyal bilgilerin amacını kavratmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirmek zorunlu olarak görülmektedir.

A- Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında Lisans-üstü Tezler

Son 5 yılda yapılan yüksek lisans tezleri

Yazar	Yıl	Başlık	Amaç	Yöntem	Üniversite
Ramazan ALABAŞ	2007	İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Kanıt Temelli Öğrenme Modeli: Bir Eylem Araştırması	Kanıt Temelli Öğrenme Modelinin İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Derslerinde Uygulanmasıdır.	Betimsel analiz, içerik analizi ve söylem analizi yöntemleri kullanılmıştır.	Marmara Üniversitesi
Mehmet TEKGÖZ	2005	İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Edebiyat Temelli Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Kalıcılığa Etkisi	Sosyal Bilgiler öğretiminde edebiyat temelli öğretim yöntemini ders aracı olarak kullanmanın öğrencilerin akademik başarısına ve kalıcılığa etkisini belirlemek	Deneysel bir çalışmadır. Kontrol gruplu öntest sontest deneysel desen kullanılmıştır.	Çukurova Üniversitesi
Döndü ÖZDEMİR	2006	Sosyal Bilgiler Dersinin Düşünme Becerilerini Kazandırma Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri	Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler dersinin düşünme becerilerini kazandırma düzeyine ilişkin görüşlerini belirlemektir.	Tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde ve aritmetik ortalamalar hesaplanmıştır.	Gazi Üniversitesi
Gökmen SALİK	2007	Sosyal Bilgiler Dersinde Coğrafya Konularının Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	Sosyal Bilgiler dersine giren öğretmenlerin coğrafya konularının öğretiminde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerinin belirlenmesidir.	Nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.	Anadolu Üniversitesi
Hıdır KARADUMAN	2005	Sosyal Bilgiler Dersinde Yapılandırmacı Öğrenme İlkelerine Göre Hazırlanan Öğretim Materyallerinin Öğrencilerin Derse İlişkin Tutumlarına, Başarılarına ve Hatırda Tutma Düzeylerine Etkisi	İlköğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yapılandırmacı öğrenme ilkelerine göre hazırlanan öğretim materyallerinin öğrencilerin derse ilişkin tutumlarına, başarılarına ve hatırlama düzeylerine etkisini belirlemektir.	Deneme modellerinde öntest sontest kontrol gruplu model kullanılmıştır.	Anadolu Üniversitesi

Olca YILMAZ	2006	İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Proje Tabanlı Öğrenmenin Öğrencilerin Akademik Başarıları, Yaratıcılıkları ve Tutumlarına Etkisi	Sosyal Bilgiler eğitiminde proje tabanlı öğrenmenin öğrenenlerin akademik başarıları, yaratıcılıkları ve tutumları üzerine etkisini araştırmaktır.	Deneyisel bir çalışmadır. Kontrol gruplu öntest sontest deneyisel desen kullanılmıştır.	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi
Muhammet OĞUR	2009	Altıncı ve Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarını belirlemektir.	Betimsel tarama modeli kullanılmıştır.	Pamukkale Üniversitesi
Gizem BENİÇ	2008	İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Sosyal Bilgiler Dersindeki Başarıları Arasındaki İlişki	İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlemek ve bu stiller ile sosyal bilgiler dersindeki başarıları arasındaki ilişkiyi orta koymaktır.	Tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Verilerin analizinde çoklu regresyon, ANOVA, post Hoc, Tukey, LSD VE Korelasyon testlerinden yararlanılmıştır.	Pamukkale Üniversitesi
Hale KILIÇ	2006	İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Kubaşık Öğrenme Yönteminin Geleneksel Küme Çalışması Yöntemine Göre Benlik Saygısına ve Akademik Başarıya Etkisi	İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin Geçmişimi Öğreniyorum ve Yaşadığımız Yer ünitelerinin kazandırılmasında kubaşık öğrenme yönteminin yeniden uyarlanmış birleştirme tekniği ve geleneksel küme çalışması yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına ve benlik saygılarına etkisi olup olmadığını araştırmaktır.	Deneme modellerinden öntest sontest kullanılmıştır.	Çukurova Üniversitesi
Tuba ÇENGELCİ	2005	Sosyal Bilgiler Dersinde Beyin Temelli Öğrenmenin Akademik Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi	İlköğretim 7. Sınıfta Sosyal Bilgiler Dersinde Beyin Temelli Öğrenmenin Akademik Başarıya ve Kalıcılığa Etkisini Belirlemek.	Deneme modellerinden öntest sontest kontrol gruplu model kullanılmıştır.	Anadolu Üniversitesi

Hilmi ERDOĞAN	2007	Sosyal Bilgiler Derslerinde Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Bilişsel Öğrenme Düzeylerine ve Derse Yönelik Tutumlarına Etkisi	Sosyal Bilgiler derslerinde oluşturmacı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin bilişsel öğrenme düzeylerine ve derse yönelik tutumlarına etkisini incelemektir.	Deney ve kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır.	Marmara Üniversitesi
Gülşen ÇAKMAK	2007	Oluşturmacı Kurama Dayalı Öğrenme Etkinliklerinin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Demokrasi Serüveni Ünitesindeki Değerleri Kazandırma Bakımından Etkililiği	İlköğretim Sosyal Bilgiler 6. sınıf öğrencilerine ilköğretim Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan Demokrasi Serüveni ünitesindeki değerleri oluşturmacı kurama göre düzenlenecek öğrenme/öğretme etkinlikleriyle kazandırılma düzeyinin ne olduğunu araştırmaktır.	Deneme modeli kullanılmıştır.	Marmara Üniversitesi
Esra YAVUZ AVCI	2009	İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Başarı Düzeylerine ve Derse Yönelik Tutumlarının Etkisi	İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Başarı Düzeylerine ve Derse Yönelik Tutumlarında farklılıklara yol açıp açmadığı incelenmeye çalışılmıştır.	Öntest sontest kontrol gruplu desen kullanılmıştır.	Uludağ Üniversitesi
Selde BACAK	2008	İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öykü Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Öğrenenlerin Akademik Başarı ve Yaratıcılıklarına Etkisi	İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öykü Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Öğrenenlerin Akademik Başarı ve Yaratıcılıklarına Etkisini araştırmaktır.	Deneysel bir çalışma olup Öntest sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır.	Celal Bayer Üniversitesi
Figen KISA	2007	İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Beyin Fırtınası Tekniği İle Kavram Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Etkisi	6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yer alan en çok kullanılan kavramlar arasından seçilmiş bazı kavramların akademik başarı düzeyine etkisini tespit etmektir.	Deneysel bir çalışma olup Öntest sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır.	Gazi Üniversitesi

Özge TARHAN	2010	Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Zekâ Alanları İle Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Zekâ Alanları İle Kullandıkları öğrenme stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemek ve cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin zekâ alanları ve öğrenme stratejilerinde bir fark olup olmadığını belirlemektir.	Genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.	Pamukkale Üniversitesi
-------------	------	--	--	--	------------------------

Son 5 yılda yapılan doktora tezleri

Yazar	Yıl	Başlık	Amaç	Yöntem	Üniversite
Gülbeyaz ÜNLÜER	2008	Sosyal Bilgiler Dersinde Gazete Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi	İlköğretim 4. Sınıfta Sosyal Bilgiler Dersinde Gazete Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisini Belirlemek.	Deneme modellerinden öntest son test kontrol gruplu model kullanılmıştır.	Anadolu Üniversitesi
İbrahim SARI	2007	Sosyal Bilgiler Öğretiminde Sözlü Tarih Etkinliklerinin Öğrenci Başarı, Beceri ve Tutumlarına Etkisi	Sosyal Bilgiler ve tarih derslerinde sözlü tarih yöntemine dayalı tarih öğretimi ile sosyal bilgiler ve tarih derslerinin daha ilginç ve zihinlerde daha kalıcı olabileceğini belirlemek.	Nicel verilerin analizinde ortalama, standart sapma ve görüşler arasındaki farklılığı belirlemek için t testi kullanılmış, nitel veriler ise betimsel analiz yöntemiyle irdelenmiştir.	Gazi Üniversitesi
Sabahattin ÇİFTÇİ	2006	Sosyal Bilgiler Öğretiminde Proje Tabanlı Öğrenmenin Öğrencilerin Akademik Risk Alma Düzeylerine, Problem Çözme Becerilerine, Erişilerine, Kalıcılığa ve Tutumlarına Etkisi	İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler öğretiminde proje tabanlı öğrenmenin akademik risk alma düzeylerine, problem çözme becerilerine, erişilerine, kalıcılığa ve tutumlarına etkisini incelemek.	Öğrencilere akademik risk alma ölçeği, problem çözme ölçeği, erişim testi, kalıcılık testi uygulanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde t testi kullanılmıştır.	Selçuk Üniversitesi

Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanındaki Türkçe Çalışmalar (2005-2010) Literatürü

Halil TOKCAN	2007	Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bütünsel Beyin Yaklaşımı İle Modellendirilmiş Etkinliklerin Akademik Başarı ve Tutumlar Üzerindeki Etkisi	Bütünsel beyin yaklaşımının ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersindeki başarı ve Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumları üzerindeki etkisini araştırmaktır.	Öğrencilere program öncesinde ve sonrasında Sosyal Bilgiler tutum ölçeği ve başarı testi öntest ve sontest olarak uygulanmıştır. Verilerin analizi için t testi ve çift yönlü varyans analizi uygulanmıştır.	Gazi Üniversitesi
Yusuf KESKİN	2008	Türkiye’de Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında Değerler Eğitimi: Tarihsel Gelişim, 1998 ve 2004 Programlarının Etkililiğinin Araştırılması	Türkiye’de Sosyal Bilgiler öğretim programlarında değerler eğitiminin tarihsel gelişiminin ve -yayınlanan son iki program esas alınarak- bugünkü durumunun ortaya konulması amaçlanmıştır.	Nitel ve nicel veriler araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Araştırmacının nitel boyutunda, Türkiye’de II. Meşrutiyet’ten günümüze kadar yayınlanmış olan Sosyal Bilgiler öğretim programlarında açık veya gizli şekilde yer alan değerler analiz edilmiştir. Nicel boyutta ise survey yöntemi içinde yer alan genel tarama modeli kullanılmıştır.	Marmara Üniversitesi
Fazilet KARAKUŞ	2006	Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yapıcı Öğrenme ve Otantik Değerlendirme Yaklaşımlarının Öğrencilerin Akademik Başarı, Kalıcılık ve Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi	İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Tarih, İlk Yurdumuz ve Tarihte Anadolu I ve II ünitelerinin öğretiminde yapıcı öğrenme ve otantik değerlendirme yaklaşımlarının öğrencilerin akademik başarı, kalıcılık ve Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarına olan etkisini araştırmak.	Deney ve Kontrol Grupları oluşturulmuştur. Nitel ve nicel çalışma bir arada yapılmıştır.	Çukurova Üniversitesi
Şahin DÜNDAR	2008	İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Ortamlarının Yapılandırıcı Özellikler Açısından Değerlendirilmesi	İlköğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarının öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre yapılandırıcı özellikler açısından değerlendirilmesi.	Tarama modeline göre tasarlanmış, nitel ve nicel veri toplama tekniklerinden yararlanılmıştır.	Marmara Üniversitesi
Hülya ÇELİK	2009	Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Vatandaşlık Eğitiminin Bugünkü Durumu ve Geleceğine İlişkin Görüşleri	Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Vatandaşlık Eğitiminin Bugünkü Durumu ve Geleceğine İlişkin Görüşlerini Belirleme	Tarama modeline göre tasarlanmıştır. Nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılarak yöntem çeşitlemesi türlerinden açıklayıcı karma yöntem deseni uygulanmıştır.	Marmara Üniversitesi

Mustafa ŞEKER	2010	Sosyal Bilgiler Öğretiminde Öğrenme Stillere Uygun Etkinliklerin Kullanılmasının Öğrencilerin Öğrenme Düzeyi ve Kavram Yanılgılarının Giderilmesi Üzerindeki Etkililiğinin Araştırılması.	Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak farklı öğrenme/ öğretim tekniklerinin kullanıldığı eğitim/ öğretim ortamlarının oluşturulmasının öğrencilerin Sosyal Bilgiler kavramlarına ait yanılgılarının giderilmesi üzerinde etkili olup olmadığı araştırılmıştır.	Deneme modellerinden öntest sontest kontrol gruplu model kullanılmıştır.	Marmara Üniversitesi
---------------	------	---	--	--	----------------------

Son beş yıl içinde 16 tane yüksek lisans ve 9 tane doktora tezinin yapıldığı tespit edilmiştir. Yüksek lisans tezleri incelendiğinde; tarih öğretimi, öğrenme stratejileri, sosyal bilgiler dersi öğretim programları, öğrenci ve öğretmenlerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları ve proje tabanlı öğrenme konularının araştırıldığı, çoğunlukla kontrol gruplu öntest sontest deneysel desen yönteminin kullanıldığı fark edilmiştir.

Doktora tezleri incelendiğinde ise; 4. ve 6. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumları, akademik başarıları konularının araştırıldığı, genel olarak nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı ve deneme modellerinden öntest sontest kontrol gruplu modelin kullanıldığı bulunmuştur.

Sonuç olarak sistematik olarak analiz edilen bu çalışmalarda dikkat çeken en önemli hususlardan biri yapılan tezler genelde ilköğretim 6. ve 7. sınıflara yöneliktir, bir diğer husus da yöntem olarak çoğunlukla deneme modellerinden öntest sontest kontrol gruplu modelin kullanıldığıdır.

Tezler incelendiğinde konu olarak bir öğrenme yönteminin akademik başarıya, tutuma ve kalıcılığa etkisinin araştırıldığı; yöntem olarak da anket uygulamasıyla beraber öntest sontest deneme modelinin kullanıldığı görülmektedir.

Sayısı çok fazla olmamakla beraber bazı tez çalışmaları sadece kütüphane raflarında veya arşivlerde tozlanmayı aynı zamanda gerekli görülen yerlerde kullanılmaktadır. Bu konu ile ilgili en güzel örnek Türkiye’de yeni hazırlanmış olan ders programlarında birçok tez çalışmasının kaynak olarak kullanılmış olmasıdır. Sosyal Bilgiler dersi 4–5. ve 6–7. sınıflar için hazırlanan program kitaplarında (Sosyal Bilgiler Dersi 4–5. Sınıflar ve Sosyal Bilgiler Dersi 6–7. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu) kullanılmıştır.

Aşağıda bazı örneklere yer verilmiştir.

- AKBAŞ, O. (2004). "Türk Milli Eğitim Sisteminin Dyuşsal Amaçlarının (Değerlerinin) İlköğretim İkinci Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi" , G.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- IŞIK, H. (2002). "Yerel Tarih Konularının Sosyal Bilgiler (6. Sınıf) Programı Tarih Üniteleri İle İlişkilendirilmesine Yönelik Bir Uygulama: Pasinler Örneği", G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- SARI, İ. (2002). "Tarih Ünitelerinin İşlenişinde Bir Yöntem Olarak Sözlü Tarih", G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Sosyal Bilgilerin ilköğretim programı kapsamındaki diğer derslerle (tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi) kaynaşıklığının sağlanmasına yönelik çalışmaların artırılması gerekmektedir.